

Érettségi tételek

Nyelvtan szóbeli érettségi tételek 2023/24-as tanév, 12.c

1. témakör: Kommunikáció

1. A kommunikációs folyamat tényezői és funkciói
2. Pragmatika: beszédaktusok, az együttműködés elvei, udvariassági formák

2. témakör: A magyar nyelv története

3. A magyar nyelv rokonságának elméletei
4. A Kazinczy-féle nyelvújítás lényege és jelentősége
5. A nyelvtörténet forrásai: Az ómagyar kor nyelvemlékei

3. témakör: Ember és nyelvhasználat

6. Ember és nyelv, a nyelv mint a gondolkodás része
7. A nyelv mint jelrendszer; A jel, jelek, jelrendszerek a nyelvi és nem nyelvi közlésben
8. Anyanyelvünk rétegződése: A köznyelvi változatok, a csoportnyelvek és a rétegnyelvek

4. témakör: A nyelvi rendszer

9. A magánhangzók és a mássalhangzók rendszere; A hangkapcsolódási szabályosságok típusai és a helyesírás összefüggése
10. A magyar nyelv szófaji rendszere: az alapszófajok, a viszonyszók és a mondatszók
11. A szószerkezet fogalma, a szintagmák típusai, szerepük a mondat felépítésében, mondatbeli viszonyaik

5. témakör: A szöveg

12. Az intertextualitás: A szövegköziség jelenségeinek értelmezése irodalmi és nem irodalmi szövegekben
13. A szöveg szerkezete és jelentése: A szövegkohézió, a témaháló és a cím

6. témakör: A retorika alapjai

14. A nyilvános beszéd: A szónoki beszéd fajtái (tanácsadó beszéd, törvényszéki beszéd, alkalmi beszéd) és jellemzői
15. A beszéd felépítése, a beszéd megszerkesztésének menete az anyaggyűjtéstől a megszólalásig
16. Érvelés, megvitatás, vita: Az érvelés műfajai: a tétel, a bizonyítás, a cáfolat, az érv és az ellenérv

7. témakör: Stílus és jelentés

17. Szóképek: hasonlat, metafora, megszemélyesítés, szinesztézia, metonímia, szinekdoché; összetett szóképek: allegória, szimbólum felismerése, elemzése és értelmezése szépirodalmi és egyéb szövegekben
18. Az egyszerűbb alakzatok köznyelvi és irodalmi szövegekben
19. A közélet színterei, a közéleti és a hivatalos stílus kritériumai, stiláris kötöttségei

8. témakör: Digitális kommunikáció

20. A digitális kommunikáció ismérvei: A digitális kommunikáció jellemzői, szövegtípusai, az új digitális nyelv

Irodalom szóbeli érettségi tételek

1. témakör: Életművek a magyar irodalomból. Kötelező szerzők

1. Az apostol szerep Petőfi Sándor életművében
2. Bűn és bűnhődés Arany János balladáiban
3. Ady Endre *Új versek* című kötetének formai és tartalmi sajátosságai
4. Babits Mihály költői pályakezdésének sajátosságai, sokszínűsége
5. Kosztolányi Dezső *Édes Anna* című regényének értelmezési lehetőségei
6. József Attila kései költészete
7. Történetvezetés és jellemformálás Jókai Mór egy szabadon választott regényében
8. Mikszáth Kálmán elbeszélésmódjának sajátosságai pár novellája vagy egy regénye alapján
9. Vörösmarty Mihály drámaíró művészete – a *Csongor és Tünde* műfaji sajátosságai
10. A konfliktusrendszer sajátosságai Herczeg Ferenc egy szabadon választott drámájában

2. témakör: Szerzők, művek, korszakok a régi magyar irodalomból a 18. század végéig. Választható szerzők

11. Stílusjegyek sokfélesége Csokonai Vitéz Mihály költészetében

3. témakör: Portrék, metszetek, látásmódok a 19-20. század magyar irodalmából. Választható szerzők

12. Az újklasszicizmus Radnóti Miklós költészetében
13. A holokauszt mint poétikai és nyelvi probléma Kertész Imre *Sorstalanság*ában

4. témakör: Metszetek a 20. századi délvidéki, erdélyi, felvidéki, kárpátaljai irodalomból

14. A humor megjelenési formái Tamási Áron prózájában

5. témakör: Művek a kortárs magyar irodalomból

15. A kortárs líra jellegzetességei Oravecz Imre *Távozó fa* c. kötete alapján

6. témakör: Művek a világirodalomból

16. Az elidegenedés ábrázolása Kafka műveiben
17. Az orosz realizmus emberábrázolásának sajátosságai választott művek alapján

7. témakör: Színház és dráma

18. Műfaj, eszmék és szerkezet összefüggései Madách Imre *Az ember tragédiája* című művében
19. A polgári dráma sajátosságai Ibsen vagy Csehov műveinek alapján

8. témakör: Az irodalom határterületei VAGY Regionális irodalom

20. A negatív utópia sajátosságai George Orwell *1984* című művében